

Analiza przyczyn źródłowych (root cause analysis – RCA) to metoda polegająca na identyfikacji i badaniu przyczyn źródłowych występujących zagrożeń, skutkujących występowaniem błędów i zdarzeń niebezpiecznych (SE – safety event).

Przyczyna źródłowa to ten czynnik, którego usunięcie zapobiega powtórzeniu się zagrożenia, błędu, SE.

Czynnik sprawczy to taki, który wpływa na ostateczny efekt, ale nie jest przyczyną źródłową. Usunięcie czynnika sprawczego może przynieść korzyść, ale nie zapobiegnie ponownemu. Rzeczywista, źródłowa przyczyna problemu, błędu, SE rzadko jest prawidłowo zidentyfikowana w chwili jego wystąpienia.

1. Powierzchnowa, jednostronna ocena zazwyczaj nie prowadzi do trwałego rozwiązania problemu.
2. Podczas RCA należy wziąć pod uwagę wszystkie potencjalne przyczyny i czynniki sprawcze, dochodząc w ten sposób do identyfikacji przyczyny źródłowej.
3. RCA ma na celu metodyczną identyfikację oraz wyeliminowanie pierwotnej przyczyny problemu, błędu, SE. Nie chodzi o rozwiązanie skutków błędu.
4. RCA buduje świadomość uczenia się na doświadczanych błędach.
5. Procesy RCA powinny nakreślać konieczne do przeprowadzenia zmiany, które zredukują niedociągnięcia systemowe, zwiększą bezpieczeństwo i poprawią jakość opieki medycznej.

RCA jako narzędzie do eliminowania błędów, jednocześnie sprzyja nowym pomysłom, przynoszącym poprawę i ulepszenie dotychczasowych praktyk.

RCA uwzględnia inżynierię czynnika ludzkiego (*human factor engineerig*) i indywidualne błędy ludzkie, ale wyklucza obwinianie członków zespołu.

Korekta lub usunięcie przyczyny źródłowej może skutecznie zapobiec wystąpieniu problemu w przyszłości.

RCA polega na retrospektywnym badaniu zdarzenia niebezpiecznego i określeniu, **co** się stało, **dlaczego** tak się stało i **jakie** działania można wdrożyć, aby **zapobiec** powtórzeniu się danej sytuacji niepożądaney.

Każdy proces RCA powinien zakończyć się wdrożeniem działań naprawczych lub zapobiegawczych.

Działanie naprawcze podejmujemy reaktywnie w celu wyeliminowania przyczyn *istniejącej* niezgodności, wady lub innej niepożądaney sytuacji, tak aby zapobiec ich ponownemu wystąpieniu

Działania naprawcze polegają na eliminowaniu przyczyn problemów, nie na ich rozwiązywaniu.

Działanie zapobiegawcze to działanie podjęte proaktywnie w celu wyeliminowania przyczyn *potencjalnej* niezgodności, wady lub innej niepożądaney sytuacji, aby zapobiec ich wystąpieniu

5 WHY – proste narzędzie do RCA, polegające na zadawaniu 5 x pytania dlaczego, aby ustalić źródło problemu

	Co było przyczyną zaistniałej sytuacji?	Dlaczego ten problem nie został wykryty?	Co się nie udało? Dlaczego nie udało się zapobiec
1. DLACZEGO			
2. DLACZEGO			
3. DLACZEGO			
4. DLACZEGO			
5. DLACZEGO			

Jeśli odpowiedź jeszcze jest niejasna (nie znaleziono faktycznej przyczyny problemu) – pracuj dalej, kontynuuj zadawania pytań